

MAMAS FOR AFRICA HILDE MATTELAER

“DE VEERKRACHT VAN DE AFRIKAANSE VROUWEN IS ENORM.”

Volgend jaar bestaat Mamas for Africa 20 jaar. De vzw die zich inzet voor het lot van vrouwen en meisjes in Oost-Congo, runt twee opvanghuizen voor slachtoffers van verkrachtingen en gendergerelateerd geweld: één in Bukavu en één in Uvira in Zuid-Kivu. Daarnaast zet de vereniging zich volop in voor sensibilisering en opleiding. Een gesprek met oprichtster Hilde Mattelaer, niet voor niets in 2012 verkozen tot Vredesvrouw van het jaar.

Hoe is Mamas for Africa ontstaan?

Hilde Mattelaer: Vanuit mijn opleiding en mijn achtergrond was ik zeer actief betrokken bij de oprichting van Artsen Zonder Vakantie, een vereniging die artsen en paramedisch personeel uitzendt naar Sub-Sahara Afrika om daar hun lokale collega's op te leiden en bij te staan. In 1984 ging ik voor het eerst mee op zending en ik had meteen het Afrikavirus te pakken. Ik was bovendien enorm onder de indruk van het lot én de veerkracht van de Afrikaanse vrouwen. Zij zijn de hoeksteen van de samenleving, maar hun positie is allesbehalve benijdenswaardig. Daarom heb ik eind 1999 samen met een aantal vrouwen uit de diaspora Mamas for Africa opgericht. Daarmee wilden we vrouwen en meisjes helpen om hun eigen projecten op te zetten.

Eerst steunde u meerdere projecten, maar vandaag gaat het gros van uw middelen naar twee opvanghuizen voor vrouwen in Oost-Congo.

Dat klopt. We zijn zeer kleinschalig begonnen en hoe nuttig ons werk ook was, we gaven ons er al snel rekenschap

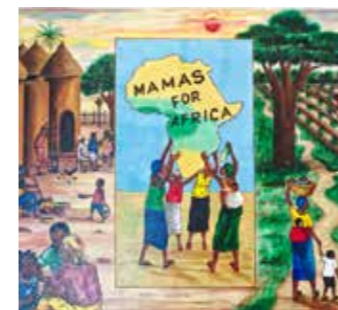
van dat onze projecten te ver uit elkaar lagen. De Democratische Republiek Congo is echt heel uitgestrekt en de wegeninfrastructuur is verre van ideaal. Omdat we geconfronteerd werden met een schrijnend hoog aantal vaak barbaarse verkrachtingen van vrouwen van alle leeftijden, hebben we besloten om een opvangtehuis voor de slachtoffers te openen in Bukavu. We zijn begonnen met zes stapelbedden en een verpleegster die de basiszorgen verstreekte. In 2010 hadden we een groter huis met betere infrastructuur en in 2012 is er dan een tweede bijgekomen, het 'Maison de la Femme' in Uvira. Beide huizen werken met Afrikaans personeel, wat belangrijk is: zij kennen de taal, de lokale gebruiken, de cultuur én de vele clans. Aan het hoofd staat, op vraag van de Congolezen, een Europese vrouw.

Waar ligt de oorzaak van dit vreselijke probleem?

De zo lang aanslepende oorlogen en gewapende bendes, de groepen die elkaar bestrijden omwille van de erten, de ontworpen samenleving als

gevolg van het gebrek aan een goed functionerende overheid. Voeg daarbij ook het huiselijk geweld, net zoals de positie van de vrouw in de plaatselijke cultuur. Er heerst ook nog altijd veel bijgeloof. Eén van onze voornaamste taken is de slachtoffers overtuigen om de verkrachtingen aan te geven. Dat is erg moeilijk, omdat vrouwen na een verkrachting vaak verstoten worden door hun mannen. Daarom leggen we ons nu ook nog meer toe op sensibilisering om de mannen duidelijk te maken dat het niet de schuld van hun vrouwen is als ze verkracht worden, want zo zijn de vrouwen 2 keer slachtoffer.

Mamas for Africa spoort deze vrouwen en meisjes op in de verre soms moeilijk bereikbare brousse en begeleidt hen naar ons Maison de la Femme in Bukavu of Uvira, waar ze even op adem kunnen komen en een veilig onderkomen vinden. De vrouwen die een chirurgische ingreep nodig hebben, worden naar het bekende Panzi hospitaal begeleid. Na hun ontslag uit het ziekenhuis vangen wij hen opnieuw op en garanderen we de verdere psychologische begeleiding.

De kranige en nog altijd even gedreven Hilde Mattelaer werd geboren in Kortrijk, maar woont vandaag in Bonheiden. Ze studeerde af als medisch laborante, maar wijdde zich vooral aan de opvoeding van haar drie kinderen en acht kleinkinderen. Zij maakte gedurende meer dan 35 jaar vrijwillige inzet heel wat zendingen ter plaatse mee. Zij blijft een voorvechter van het recht van elke vrouw op een waardig en respectvol leven.
www.mamasforafrica.be

Hoe pakt Mamas for Africa haar fundraising aan?

We zijn heel bescheiden begonnen, met de steun van vrienden en familie. Later kregen we hulp van de Koning Boudewijnstichting. Vandaag werken we samen met bedrijven die ons helpen om fondsen te werven. Verder kunnen we rekenen op de inzet van veel vrijwilligers die allerlei acties voor de vzw organiseren. Het zou ideaal zijn om structurele partners aan te trekken op maandelijkse of jaarlijkse basis. Mamas for Africa is geen NGO, maar hanteert de hoogste standaardnormen als het gaat over transparantie, integriteit, deontologie... In het veld in Afrika vertaalt zich dat in de erkenning en het vertrouwen dat we krijgen van lokale overheden én de bevolking. Andere NGO's en zelfs de VN zoeken toenadering tot Mamas for Africa om de lacunes die er momenteel zijn in de opvang van kwetsbare vrouwen, te verhelpen. Schouder aan schouder werken we aan hun lotsverbetering.

In 2012 werd u door Platform 1325 uitgeroepen tot Vredesvrouw. Welke balans maakt u op van uw engagement?

Samen met Mamas for Africa wil ik elke dag aan de weg timmeren en het verschil maken. Het aantal vrouwen dat we bereiken, neemt toe; tegelijk is sensibilisatie een werk van lange adem, we moeten de vrouwen leren dat ze moeten opkomen voor zichzelf en dat ze niet minderwaardig of schuldig zijn. De pijn, gekwettheid, uitsluiting en eenzaamheid van de slachtoffers raakt me vandaag nog altijd. En om een plaatselijke priester te parafaseren, ook al is onze hulp maar een druppel in een oceaan, die druppel kan een oceaan zijn voor diegene die hem krijgt. Dat is voor mij de sterkste motivatie. In al die jaren heb ik geleerd dat je de moed nooit mag opgeven. ■